

Αφαιρώντας τις Παρωπίδες:

Η Υγεία και Ευημερία των Ευρωπαϊκών Ιπποειδών
το 2015

Εκτελεστική Περίληψη

Μία έκθεση της Παγκόσμιας Οργάνωσης Ευημερίας
για τα Αλογα και του Eurogroup για τα Ζώα

EUROGROUP
4ANIMALS

WorldHorseWelfare

Εκτελεστική Περίληψη

Η παρούσα αναφορά στοχεύει να δώσει μια εικόνα των ιπποειδών τύπου equidae, στον ιππικό τομέα της ΕΕ του 2015, να φωτίσει τα προβλήματα πρόνοιας, να αναλύσει την τρέχουσα νομοθεσία αλλά και να συστήσει τρόπους καλύτερης προστασίας των ιπποειδών αυτών.

Τα άλογα, ως κατηγορία ζώων στην Ευρώπη του 21ου αιώνα, είναι παρεξηγημένα ενώ παίζουν πλειάδα ρόλων και είναι ίσως τα πιο ευέλικτα ζώα που έχει εξημερώσει ο άνθρωπος. Παρόλο που έχει επιβεβαιωθεί πως το άλογο παραμένει πολύ κοντά στον άνθρωπο, υπάρχουν ταυτοχρόνως προβλήματα όσων αφορά στην προστασία τους από τον νόμο. Τα άλογα δεν εμπίπτουν σε κατηγορίες της παρούσας νομοθεσίας και πολιτικής, το οποίο σημαίνει ότι συχνά συγχέονται με νόμους περί κατοικίδιων και άλλων ζώων φάρμας, που ούτως ή άλλως δεν τυγχάνουν επαρκούς πρόνοιας.

Ευελιξία και ποικιλία

Βάση του μέσου όρου των διαθέσιμων ποσοστών, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) διαθέτει περίπου επτά εκατομμύρια άλογα που χρησιμοποιούνται ποικιλοτρόπως – παρόλο που θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψιν ότι τα ποσοστά αυτά δεν προσεγγίζουν με ακρίβεια τον πραγματικό αριθμό.

Ο ιππικός τομέας:

- Παρέχει εργασία σε τουλάχιστον 896,000 ανθρώπους της ΕΕ.
- Κοστίζει πάνω από €100 δισεκατομμύρια ετησίως.
- Χρησιμοποιεί τουλάχιστον 2.6 εκατομμύρια στρέμματα γης στην ΕΕ.

Η κλίμακα και το εύρος του συγκεκριμένου τομέα, σε συνάρτηση με την αποσπασματική οργανωτική δομή, συνεπάγονται την διαθεσιμότητα κυρίως κεντρικά οργανωμένων δραστηριοτήτων όπως τα αθλήματα υψηλού επιπέδου και η ιπποδρομία.

Τα άλογα είναι επίσης ζώα εργασίας σε κάποιες περιοχές της ΕΕ, με αρκετά περισσότερα να κρατούνται ως κατοικίδια ή προς ιδιωτική χρήση. Αυτά τα ζώα πιθανός να μην εγγραφούν ποτέ σε κάποιον κεντρικό οργανισμό κι επομένως να θεωρούνται επισήμως μέρος κάποιων πρακτορείων στοιχημάτων. Οι νομοθέτες θα πρέπει να γνωρίζουν τα συγκεκριμένα άλογα καθώς και τους ιδιοκτήτες τους και να βεβαιωθούν πως η πολιτική που ασκείται είναι η ανάλογη. Πράγματι, περεταίρω έρευνες θα πρέπει να αναζητήσουν εάν η ασκούσα πολιτική είναι επαρκής και αν όντως καλύπτει ολιστικά τα άλογα.

Προκλήσεις νομοθεσίας

Αναλόγως το που γίνονται και το πώς χρησιμοποιούνται, τα άλογα θα πρέπει να ταξινομηθούν βάση νομοθεσίας ως ζώα φάρμας ή κατοικίδια. Στη νομοθεσία της ΕΕ υπάρχουν τουλάχιστον τρεις διαφορετικές επίσημες έννοιες, τρεις υποκατηγορίες και διάφορες εννοιολογικές διαφορές που βασίζονται κυρίως στη χρήση των συγκεκριμένων ζώων. Τα άλογα επίσης θα μπορούσαν να είναι και άγρια ζώα.

Ανάμεσα στα 28 Κράτη Μέλη, υπάρχουν αξιοσημείωτες διαφορές σε κάποιους τομείς της νομοθεσίας. Οι περισσότερες έχουν κάποια μορφή νομοθετικής πρόνοιας, αλλά οι διατάξεις της νομοθεσίας ποικίλλουν σε μεγάλο βαθμό στις θεμελιακές διαφορές, όπως τις νομικές βάσεις για την περίπτωση της ευθανασίας.

Η νομοθεσία της ΕΕ συχνά ενισχύεται διαφορετικά από την ΕΕ. Ο Κανονισμός Νο 1/2005 περί προστασίας των ζώων κατά τη διάρκεια μεταφοράς και άλλων διαδικασιών, είναι ιδιαιτέρως ανησυχητικός, γιατί όχι μόνο οι διατάξεις του Κανονισμού δεν συμβαδίζουν με τις παρούσες επιστημονικές αποδείξεις σχετικά με τις επιπτώσεις των μεταφορών μεγάλων αποστάσεων, αλλά τα επίπεδα ενίσχυσης είναι ιδιαιτέρως ποικιλότροπα στην ΕΕ. Επιπροσθέτως, ο κανονισμός χαρακτηρίζει περισσότερο την μεταφορά για εμπορικούς σκοπούς. Ο Κανονισμός Νο 504/2008 (Κανονισμός ιππικής αναγνώρισης) σημειώθηκε ως μια ακόμη προβληματική περιοχή, έπειτα από τα γεγονότα του 2013 με το σκάνδαλο περί του κρέατος αλόγου – έχει σημειωθεί μεν κάποια πρόοδος στην Επιτροπή Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2015/262 (σχεδιάζονται κανόνες από το Κατευθύνων Συμβούλιο 90/427/ΕΕΚ και 2009/156/ΕΚ όσον αφορά στις μεθόδους αναγνώρισης των αλόγων (Κανονισμός Ιππικού Διαβατηρίου)) και έχει συμφωνηθεί ανάμεσα στα Κράτη Μέλη και την Επιτροπή – αλλά κάποια Κράτη Μέλη αναφέρουν την παρουσία περισσότερων από 70 Οργανισμών Εκδοσης Διαβατηρίων να λειτουργούν εντός συνόρων, κάτι που είναι αναμενόμενο, καθώς το τρέχον σύστημα είναι ατελές, μη αξιόπιστο και σε πλήρη σύγχυση. Αυτό καταφαινεται από την πληθώρα εκτιμήσεων που παρέχονται για τον ιππικό πληθυσμό της ΕΕ. Ενα αξιόπιστο σύστημα αναγνώρισης θα καταργούσε αυτή την αοριστία.

Συνεχόμενα προβλήματα πρόνοιας

Δυστυχώς, τα άλογα εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προβλήματα πρόνοιας στην ΕΕ. Ενώ κάποια Κράτη Μέλη έχουν άλλα θέματα, αρκετά από αυτά έχουν ξεκαθαριστεί. Τα πιο κοινώς αναγνωρισμένα προβλήματα, όπως αναφέρθηκαν από τους ερωτηθέντες που έλαβαν μέρος σε έρευνα Ευρωπαϊκών, μη-κυβερνητικών οργανώσεων είναι τα εξής:

- Προβλήματα του περιβάλλοντος κράτησης των αλόγων, συμπεριλαμβανομένων:
 - πολύ περιορισμένοι χώροι
 - μεγάλο χρονικό διάστημα περιορισμού χωρίς δυνατότητα ανάκλησης και χώροι χωρίς κοινωνική αλληλεπίδραση
 - έλλειψη γνώσης της κατάλληλης φροντίδας από τους ιδιώτες και
 - αμέλεια (αδυναμία παροχής βασικών αναγκών όπως τροφή και νερό)
- Μέθοδοι εκπαίδευσης και χειρισμού, συμπεριλαμβανομένων των προβλημάτων πρόνοιας των αθλημάτων.
- Χρήση του κρέατος των αλόγων.
- Φροντίδα των αλόγων εργασίας.
- Έλλειψη πρόσβασης σε επαγγελματίες, όπως κτηνίατροι, πεταλωτές, φροντιστές οπλής αλλά και σαρματζήδες για την καλύτερη δυνατή πρόσδεση.

Έχοντας αυτά κατά νου, συγκεντρώσαμε μια σειρά από συγκεκριμένες συστάσεις για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τις Αρμόδιες Αρχές, το Υπουργείο Τροφίμων και Κτηνιάτρων αλλά και τα Σωματεία του ιππικού τομέα. Θα πρέπει επομένως να βεβαιωθούν ότι:

- Η ιππική πρόνοια και υγεία προστατεύονται σε επίπεδο ΕΕ μέσω επαρκούς και επιβληθείσας νομοθεσίας και μέσω αποτελεσματικής υλοποίησης και επιβολής που αρμόζουν σε μια τέτοια νομοθεσία.
- Η απειλή που επισκιάζει τον τομέα ως ασθένεια, θα πρέπει να αναγνωριστεί και να διευθετηθεί.
- Καλύτερη ενημέρωση της ευελιξίας του αλόγου τόσο σε πολιτικό όσο και σε νομοθετικό επίπεδο.
- * Συνεπής προσέγγιση στον τρόπο οροθέτησης και αντιμετώπισης των αλόγων από νομικής πλευράς της ΕΕ.

Συστάσεις

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

- Θα πρέπει να διεξάγει έρευνα για να αναλυθεί η οικονομική και κοινωνική επίδραση του ιππικού τομέα γενικότερα.
- Θα πρέπει να παρέχει τα δεδομένα προς κάθε ενδιαφερόμενο με όσο το δυνατόν λιγότερη καθυστέρηση.
- Θα πρέπει να υιοθετήσει έναν ενιαίο όρο που να εξηγεί επακριβώς τα είδη αλόγων για την βέλτιστη δυνατή εφαρμογή της νομοθεσίας.
- Θα πρέπει να διορθώσουν κάθε γενικευμένη εφαρμογή που αναφέρεται στα άλογα για διευκόλυνση του Συμβουλίου Νο 1/2005 και να απαιτούνται αποδεικτικά στοιχεία σε περιπτώσεις που το δρομολόγιο μεταφοράς υπερβαίνει τις 8 ώρες.
- Θα πρέπει να επιτραπεί στις Αρμόδιες Υπηρεσίες η ριζική μείωση των Οργανισμών Έκδοσης Διαβατηρίων που λειτουργούν εντός των Κρατών Μελών.
- Να τεθούν προτάσεις αντικατάστασης του Κατευθύνων Συμβουλίου 98/58/EC για συγκεκριμένη νομοθεσία αποκλειστικά και μόνο των αλόγων, που θα επιτρέπει καλύτερες συνθήκες εναρμόνισης μεταξύ των Κρατών Μελών και θα ευνοεί το μονοπώλιο.
- Να δημιουργηθούν ανεξάρτητα συστήματα παρακολούθησης CCTV στα σφαγεία που ασχολούνται αποκλειστικά με άλογα.
- Να επεκταθούν οι κανονισμοί ετικέτας στην ΕΕ Νο 1169/2011 στην διάταξη των διατροφικών πληροφοριών προς τους καταναλωτές του κρέατος αλόγου.
- Να υποστηρίζουν ενεργά την ανάπτυξη επαρκών οδηγιών ως προς την χρήση τους δημιουργώντας έντυπα διαθέσιμα προς κάθε ενδιαφερόμενο.
- Να υποστηρίζουν την παραγωγή και διασπορά πληροφοριών για τις ανάγκες των αλόγων και να λάβουν υπόψιν την περεταίρω επέκταση πληροφοριών για ζώα φάρμακας αλλά και της πρόνοιας αυτών.
- Να βεβαιωθούν ότι λειτουργούν στο έπακρο τόσο η πρόνοια όσο και η υγεία αλλά και η ανιχνευσιμότητα των ζώων σε οποιαδήποτε εμπορική συναλλαγή και να επιτρέπεται η εισαγωγή κρέατος αλόγου μόνο στα Τρίτα Κράτη που είναι συμβατά με τους κανόνες πρόνοιας και υγιεινής της ΕΕ.
- Να προχωρούν άμεσα σε τιμωρητικές διαδικασίες σε περιπτώσεις παραβάσεων όπου οι Αρμόδιες Αρχές δεν έχουν ήδη διευθετήσει.
- Να βεβαιωθούν ότι οι κανόνες περί φαρμακευτικών προϊόντων και διαφύλαξης της ανθρώπινης υγείας των Τρίτων Κρατών είναι απολύτως εναρμονισμένοι με τους κανόνες της ΕΕ.

Υπουργείο Τροφίμων και Κτηνιατρών:

- Θα πρέπει να διεξάγονται συχνά απροειδοποίητοι έλεγχοι στα πιστοποιημένα σφαγεία και εργοστάσια των Τρίτων Κρατών, συμπεριλαμβανομένων και των ελέγχων των υπολοίπων χώρων που ανήκουν στην αλυσίδα παραγωγής κατά τη διάρκεια αυτών των αποστολών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι Αρμόδιες Αρχές:

- Θα πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα για την διευθέτηση των αδυναμιών καταγραφής και ανιχνευσιμότητας των αλόγων.
- Πρέπει να εξασφαλιστεί ενιαία αντίληψη των αλόγων σε όλα τα Κράτη Μέλη μέσω της Επιτροπής της ΕΕ 2015/262.
- Να λάβουν υπόψιν τους τα άλογα εργασίας στην γεωργική και τουριστική πολιτική. Θα πρέπει να δοθεί στήριξη στην ανάπτυξη της πρόνοιας των αλόγων που χρησιμοποιούνται γι' αυτούς τους σκοπούς και να επιβληθούν αναλόγως με κυρώσεις σε περιπτώσεις αθέτησης των κανόνων.
- Να προάγουν την πληροφόρηση στους τουρίστες ώστε να κάνουν όσο το δυνατόν σωστότερες επιλογές πριν αποφασίσουν να χρησιμοποιήσουν κάποιο άλογο.
- Να βεβαιωθούν ότι είναι πλήρως καταρτισμένοι στο εμπόριο αλόγων και τους ανερχόμενους τομείς για τους οποίους θα πρέπει να παρέχουν ανάλογη νομοθεσία τόσο για την προστασία των αλόγων όσο και των καταναλωτών.

Αρμόδιες Αρχές:

- Θα πρέπει να ξεκαθαρίσουν πότε ένα άλογο θεωρείται ιδιωτικό (ανήκει σε κάποιον), και πότε είναι διαθέσιμο προς κάθε ενδιαφερόμενο. Η νομοθεσία θα πρέπει να ξεκαθαρίζει αυτές τις καίριες διαφορές και ποιος είναι υπεύθυνος για την προστασία και την υγεία τους.
- Να εξετάσουν περιπτώσεις απάνθρωπων πράξεων κατά τη διάρκεια ευθανασίας, όπως ακατάλληλη χρήση φαρμάκων όπως είναι το T-61 χωρίς κατάλληλη νάρκωση ως αποτέλεσμα επείγουσας ανάγκης, όπου καλείται αναγκαίο.
- Να είναι πλήρως ενημερωμένοι για τις ανάγκες των αλόγων όταν σχεδιάζουν πολιτικές πρόνοιας ανεξαρτήτων των κανονισμών που ισχύουν για τα άλογα φάρμακα και τα κατοικίδια.
- Να βεβαιωθούν ότι τα αδειούχα σφαγεία αλόγων είναι πλήρως εναρμονισμένα με τις ανάγκες αυτών των ζώων στις εγκαταστάσεις τους αλλά και το ειδικευμένο προσωπικό τους.
- Θα πρέπει, παρόλη την αναγνώριση της αξίας του αυτορυθμιζόμενου συστήματος, να το θεωρεί ως ενίσχυση της νομοθετικής πρόνοιας και όχι ως υποκατάστατο.
- Να βεβαιωθούν ότι παρέχεται αρκετή ευκαμψία κυρώσεων στην υλοποίηση των Κοινοτικών Κανόνων, ούτως ώστε να διευθετούνται οι άκαμπτες κυρώσεις οπουδήποτε εντός ΕΕ εδρεύει η εκάστοτε αποδοκιμασμένη επιχείρηση.

Σωματεία Ιππικού Τομέα:

- Θα πρέπει να ενθαρρύνονται οι ιδιοκτήτες αλόγων στην παροχή επαρκούς διάταξης και πρόνοιας ώστε να μην αντιμετωπίζονται προβλήματα στο τέλος της εργάσιμης ζωής των αλόγων, κάτι το οποίο έχει να κάνει με την υπευθυνότητα του ιδιοκτήτη.
- Θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην ιππική πρόνοια, στα αθλήματα και τον ελεύθερο χρόνο, ισάξια της προστασίας του ιππέα αλλά και υψηλότερη άλλων υπολήψεων.

Front cover photography courtesy and copyright of:

Top row left-right: The Donkey Sanctuary; World Horse Welfare; World Horse Welfare

Middle row left-right: Shutterstock – Pixino; World Horse Welfare; ANDA

Bottom row left-right: World Horse Welfare; World Horse Welfare; Shutterstock – Maren Wulf